

**UCHWAŁA NR XX/165/2020
RADY GMINY SADLINKI**

z dnia 18 grudnia 2020 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na rok 2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050), Rada Gminy Sadlinki uchwala co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na rok 2021 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadlinki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Sadlinki

Jarosław Gutmański

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE SADLINKI NA ROK 2021

Rozdział 1. Wprowadzenie

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo. Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym. Powoduje jednak określone szkody społeczne, ekonomiczne oraz zdrowotne i dlatego jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód i przeciwdziałać ich powstawaniu. W przypadku alkoholu potrzeba interwencji „zewnętrznej” za pomocą prawa wynika również z braku możliwości rozwiązania tych problemów za pośrednictwem innych środków. Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową. „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na 2021 rok”, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.). Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie. Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050). Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez: działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych, nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii jak również zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Opierają się one na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie dlatego Program w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Rozdział 2. Diagnoza

Przeprowadzona w roku 2019 Diagnoza Problemów Społecznych na terenie Gminy Sadlinki wykazała, że problem alkoholowy w Gminie występuje w małym natężeniu – abstynencję zadeklarował prawie co trzeci dorosły mieszkaniec, prawie 1/3 mieszkańców spożywa go okazjonalnie i większość osób w dniu, w którym spożywa alkohol, wypija jego małe ilości. Na picie z częstotliwością wskazującą na nadużywanie alkoholu, bądź uzależnienie wskazało tylko 8%. Większość mieszkańców sięga po alkohol dla towarzystwa i dobrej zabawy, ale znaczna część respondentów pije by złagodzić stres, czy też zapomnieć o problemach. Zebrany materiał badawczy wykazał dosyć istotny problem wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu – przyznało się do takiego zachowania kiedykolwiek w życiu 12% spośród wszystkich badanych

respondentów. Na mogący się zaostrzać problem alkoholowy w Gminie wskazał prawie co piąty pełnoletni mieszkaniec – stwierdzili oni, że spożycie alkoholu na przestrzeni lat wzrasta. Badania wykazały, że aż 23% respondentów nie zdaje sobie sprawy ze szkodliwości picia alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Ponadto część mieszkańców spośród tych deklarujących spożywanie alkoholu, przekracza standardową porcję alkoholu [porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5%, w ok. 100 ml wina o mocy 12% oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40%, a picie o niskim poziomie ryzyka zakłada wypijanie 1-2 porcji w ciągu dnia]. Problem spożywania alkoholu wśród młodych mieszkańców Gminy jest widoczny, jednak nie przybiera znaczących rozmiarów. Świadczy o tym między innymi fakt, że po alkohol sięgnął stosunkowo mały odsetek uczniów. Z deklaracji znacznej części respondentów wynika ponadto, iż alkohol pili ponieważ dali im go do spróbowania rodzice. Na pytanie o okoliczności spożywania alkoholu po raz pierwszy, aż 44% badanych wskazało na uroczystość rodzinną i dostanie go do spróbowania. 25% uczniów, spośród tych którzy spożywali alkohol stwierdziło, iż doświadczyło z tego powodu negatywnych konsekwencji. Zebrany materiał badawczy wykazał również, że większość rodziców wie o sięgnięciu przez ich dzieci po alkohol – znaczna część rodziców w związku z tym w ogóle nie zareagowała, zapewne dlatego, że samemu dawali spróbować alkohol swoim dzieciom. Pozytywny jest fakt, że stosunkowo mały odsetek uczniów uznał możliwość zdobycia alkoholu na terenie Gminy za łatwą. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców gminy Sadlinki występuje w umiarkowanym natężeniu - 7% mieszkańców zażywało takie substancje i 4% spośród nich nie próbowało jednorazowo, ale sięga po nie regularnie. Problem częstego zażywania substancji psychoaktywnych dotyczy 2% badanych. Najpopularniejszą wśród mieszkańców substancją okazała się marihuana (86% sięgało właśnie po nią). 1 osoba zażywała dopalacze, natomiast inne substancje nie zostały przez badanych wskazane. Mieszkańcy Gminy sięgali po substancje psychoaktywne głównie dla lepszej zabawy, towarzystwa oraz z ciekawości. Takie przyczyny jak chęć zapomnienia o problemach, czy też złagodzenia stresu nie były w tym przypadku zaznaczane. Badanie przeprowadzone wśród uczniów wykazało, że kontakt z narkotykami lub dopalaczami miało tylko 2 spośród nich, przy czym odpowiedzi 1 badanego nie są wiarygodne ze względu na to, że osoba ta najprawdopodobniej w każdym pytaniu zaznaczała wszystkie z możliwych do wyboru odpowiedzi. Pozyskany materiał badawczy pokazał również, iż niewielki odsetek badanych uznał narkotyki i dopalacze za łatwo dostępne w ich środowisku lokalnym. W związku z powyższym można uznać, że problem zażywania substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży z gminy Sadlinki nie jest znaczący. Pozytywne jest to, że większość badanych uczniów zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków i dopalaczy lecz 4-5% respondentów takiej świadomości nie ma. Badanie obejmowało również zjawisko przemocy. Zebrane dane pokazały, iż problem przemocy w gminie Sadlinki występuje w małym natężeniu – co dziesiąty jej mieszkaniec stwierdził, że doświadczył przemocy, w związku z czym możemy stwierdzić, że zdecydowana większość osób nie ma tego typu problemów. Prawie co czwarty mieszkaniec nie wie, czy stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą, czy też nie lub ma do niej pozytywny stosunek a 4% respondentów przyznało, że stosowało przemoc wobec dziecka/dzieci. Materiał badawczy zebrany wśród młodych mieszkańców Gminy wykazał, że problem przemocy, występuje na stosunkowo wysokim poziomie – co trzeci badany zadeklarował bowiem doświadczenie przemocy, przy czym większość z nich doznało jej ze strony swoich rówieśników. Problem przemocy domowej według wyników badania może dotyczyć około 2% spośród wszystkich badanych uczniów – doświadczyli oni przemocy ze strony mamy lub taty. Warto również pochylić się nad zjawiskiem cyberprzemocy bowiem badania wykazały, iż część uczniów nie ma wiedzy na temat wszystkich form cyberprzemocy – na przewiska w stronę innych osób wskazało na przykład tylko 41% respondentów.

Rozdział 3.

Cel główny programu

Ograniczenie na terenie gminy Sadlinki występowania negatywnych zjawisk będących konsekwencją nadużywania substancji psychoaktywnych, zapobieganie powstawaniu nowych niepożądanych zjawisk społecznych oraz wielopłaszczyznowe działanie w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Rozdział 4.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i posrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin, w tym również ofiar przemocy w rodzinie.

2. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych.
3. Promocja zdrowego, wolnego od używek stylu życia i postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.

Rozdział 5.

Kierunki działania w zakresie profilaktyki i redukcji negatywnych skutków uzależnień

Mając na uwadze wagę problemu oraz zagrożenia związane z nadużywaniem alkoholu, piciem szkodliwym i używaniem innych substancji psychoaktywnych ustala się na 2021 rok następujące kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji w tym zakresie:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:
 - 1) prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym,
 - 2) współdziałanie z placówką leczenia uzależnień prowadzącą terapię uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia poprzez współdziałanie w finansowaniu świadczeń terapeutycznych dla mieszkańców Gminy Sadlinki,
 - 3) realizację programów terapeutycznych w zakresie uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem programów dla dzieci i młodzieży,
 - 4) prowadzenie rozmów motywacyjnych, informacyjno-edukacyjnych oraz kierowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadlinkach na terapię osób nadużywających alkoholu,
 - 5) kierowanie osób nadużywających alkoholu, po przeprowadzeniu przez GKRPA rozmów motywujących, na badania do biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz występowanie do sądu z wnioskiem o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
 - 6) doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP (czyli tzw. „dopalaczy”) oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej,
 - 7) dofinansowanie udziału w konferencjach, sympozjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin,
 - 8) finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie dla osób realizujących zadania Programu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i psychologicznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - 1) udzielenie pomocy psychospołecznej i psychologicznej osobom uzależnionym i ich rodzinom,
 - 2) dofinansowywanie zajęć i programów pozalekcyjnych, głównie dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i zagrożonych alkoholizmem,
 - 3) współdziałanie instytucji takich jak: policja, ośrodki pomocy społecznej, służba zdrowia, placówki oświatowe, wychowawcy świetlic itp. w szczególności w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie,
 - 4) wspieranie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca), w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:
 - 1) finansowanie programów, warsztatów i spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
 - 2) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych,
 - 3) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,

- 4) promowanie zdrowego stylu życia między innymi poprzez dofinansowywanie lokalnych imprez rozrywkowych, edukacyjnych i informacyjnych sportowo – rekreacyjnych, konkursów profilaktycznych, przy współpracy z instytucjami i organizacjami promującymi zdrowy styl życia bez używek,
 - 5) promocję i wspieranie imprez bezalkoholowych, w tym sportowych, kulturalnych, turystyczno - krajoznawczych,
 - 6) finansowanie i dofinansowanie wypoczynku zorganizowanego dzieci i młodzieży (obozy, biwaki, wycieczki itp.), w szczególności z realizacją programów profilaktycznych,
 - 7) wspieranie działalności szkół, organizacji i instytucji promujących różne formy spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez prowadzenie zajęć rekreacyjno - sportowych (piłka nożna, gry i zabawy ruchowe, gry i zabawy terenowe, wycieczki krajoznawcze, turnieje i zawody sportowe),
 - 8) zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych o problemie alkoholizmu, narkotyków, NSP, przemocy i tematyce pokrewnej,
 - 9) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń oraz osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie poprzez:
- 1) wspieranie podmiotów zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie,
 - 2) współpracę z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie działań w zakresie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w tym:
- 1) kierowanie osób na badanie przez biegłych (psycholog i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - 2) przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym, z udziałem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadlinkach w zakresie sporządzania wywiadów środowiskowych,
 - 3) składanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia w zakresie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.
6. Realizacja innych ustawowych obowiązków m.in.:
- 1) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 15 i 131 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz uchwał Rady Gminy wydanych na podstawie tej ustawy;
 - 2) kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
 - 3) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
 - 4) opiniowanie (w formie postanowienia) wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem lokalizacji zgodnie z zasadami usytuowania określonymi w stosownej uchwale.
7. Podejmowanie innych działań wynikających z bieżących potrzeb i problemów.

Rozdział 6.

Osiągnięcie celów

1. Weryfikacja osiągnięcia celów zostanie przeprowadzona na podstawie:
 - 1) liczby dofinansowanych zajęć pozaszkolnych/pozalekcyjnych,
 - 2) liczby sfinansowanych spektakli profilaktycznych,
 - 3) liczby szkół, w których przeprowadzono działania profilaktyczne,
 - 4) liczby sfinansowanych imprez i akcji promujących zdrowy styl życia, wolny od używek,

- 5) liczby uczniów biorących udział w zajęciach w świetlicach socjoterapeutycznych i świetlicy opiekuńczo – wychowawczej,
- 6) liczby imprez o działaniach integracyjnych objętych wsparciem,
- 7) liczby osób objętych wypoczynkiem,
- 8) liczby przeprowadzonych rozmów profilaktyczno – motywujących w Punkcie Konsultacyjnym,
- 9) liczby osób, które podjęły leczenie dobrowolnie,
- 10) liczby osób skierowanych na badanie do lekarzy biegłych sądowych w celu sporządzenia opinii w przedmiocie uzależnienia,
- 11) liczby osób uzależnionych zobowiązanych przez sąd do podjęcia leczenia,
- 12) liczby pacjentów zgłaszających się na leczenie do placówek leczenia odwykowego,
- 13) liczby wydanych opinii (postanowień),
- 14) liczby wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego skierowanych na drogę sądową.

Rozdział 7.

Finansowanie programu

Finansowanie programu będzie dokonywane w ramach środków własnych gminy uzyskanych z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ tej ustawy wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Rozdział 8.

Partnerzy GKRPA w Sadlinkach w realizacji programu

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadlinkach;
2. Zespół Interdyscyplinarny w Sadlinkach
3. świetlice socjoterapeutyczne i opiekuńczo – wychowawcza;
4. placówki oświatowe;
5. policja;
6. służba zdrowia;
7. inne podmioty, którym będą zlecane bądź powierzane zadania Programu.

Rozdział 9.

Zasady wynagradzania członków GKRPA w Sadlinkach

1. Za pracę w komisji jej członkowie otrzymują wynagrodzenie j.n.:
 - 1) przewodniczący -150,00 zł brutto za posiedzenie,
 - 2) z-ca przewodniczącego - 150,00 zł brutto za posiedzenie,
 - 3) sekretarz komisji – 285,00 zł brutto miesięcznie,
 - 4) osoba zajmująca się sprawami dotyczącymi osób uzależnionych i współuzależnionych (dyżury w Punkcie Konsultacyjnym w Sadlinkach) – 225,00 zł brutto miesięcznie,
 - 5) pozostali członkowie komisji – 112,50 zł brutto za posiedzenie.
2. Wynagrodzenie sekretarza komisji oraz osoby zajmującej się sprawami dotyczącymi osób uzależnionych i współuzależnionych płatne jest do 10 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni natomiast pozostałych członków komisji w ciągu 14 dni po odbytym posiedzeniu.
3. Wypłata wynagrodzeń dokonywana będzie na wskazane przez członków komisji konta bankowe.

Rozdział 10.
Postanowienia końcowe

1. Monitorowanie problemów alkoholowych w gminie oraz ewaluacja prowadzonych działań profilaktycznych i naprawczych obejmuje:
 - 1) stały monitoring Programu prowadzony w szczególności przez przewodniczącego, zastępcę przewodniczącego i sekretarza komisji,
 - 2) sprawozdanie z wykonania Programu.

Rozdział 11.

Planowany podział środków finansowych na Realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sadlinki na 2021 rok

1. Cel 1 - Zwiększenie pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej i posrehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, członków ich rodzin, w tym również ofiar przemocy rodzinie - 34.000 zł
2. Cel 1 - Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych - 18.000 zł
3. Cel 3 - Promocja zdrowego, wolnego od używek stylu życia i postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami - 14.000 zł
4. Środki przeznaczone na pozostałe wydatki związane z realizacją Programu - 14.000 zł
5. Łączne środki przewidziane na realizację Programu wynoszą – 80.000 zł